

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.ofa.k.remiss@regeringskansliet.se

Betänkandet SOU 2018:74 Lite mer lika. Översyn av kostnadsutjämnningen för kommuner och landsting (dnr Fi 2018/03212/K)

Länsstyrelsen i Norrbotten lämnar yttrande i rubricerat betänkande.

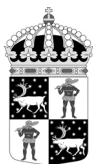
Det är känt att andelen äldre personer ökar i stora delar av Sverige, den demografiska utvecklingen är således bekymmersam. För Norrbottens del innebär det att i de flesta av kommunerna är det allt färre personer som ska försörja allt fler. Det medför i sin tur att många av kommunerna får det allt svårare att upprätthålla en rimlig nivå av service till medborgarna. Flera av kommunerna är befolkningsmässigt väldigt små vilket innebär att de saknar en kritisk massa för att kunna genomföra nödvändiga investeringar, till exempel uppgradering av vatten- och avloppsledningar.

Med hänsyn till ovanstående är den genomförda utredningen om kostnadsutjämnning angelägen. Flera kommuner i länet har aviserat stora ekonomiska nedskärningar inför nästa år. Mycket beror på ökade verksamhetskostnader i kombination med minskade intäkter (minskad befolkning). Några av länets kommuner kommer vid ett genomförande av förslaget att drabbas negativt, vilket försvårar för dessa att fortsätta de positiva strategiska satsningar som är nödvändiga för en fortsatt expansion. För många av kommunerna innebär förslaget däremot en finansiell förstärkning, vilken är nödvändig för att kunna upprätthålla en grundläggande service.

Tillskottet är givetvis välkommet och skulle innebära en skillnad för länets invånare, men om det är en rimlig nivå med hänsyn till den åldrande befolkningen och den stora andelen glesbygd kan Länsstyrelsen inte ha någon uppfattning om.

Vidare föreslår utredningen uppdateringar av beräkningsmodellerna, bland annat av merkostnaderna i gles bebyggelse. Länsstyrelsen ser mycket positivt till denna uppdatering. Samtidigt föreslås en revidering av matrismodellen för hälso- och sjukvård så att antal befolkningsgrupper minskas från 852 till 22. Denna revidering gör systemet mer transparent och lättförståeligt, vilket enligt Länsstyrelsen är positivt.

Utredaren föreslår även att större hänsyn ska tas till de socioekonomiska faktorerna, utbildningsnivå, inkomst och yrke. I dagens modell återspeglas inte socioekonomiska skillnader i tillräcklig omfattning, enligt Länsstyrelsens uppfattning. Förslaget skulle till exempel omfatta Komvux och SFI, vilket skulle kompensera de kommuner som har stort flyktingmottagande och låg utbildningsnivå hos vuxna.

Länsstyrelsen
Norrbotten

Datum

Diarienummer

Det nu framlagda förslaget är ett kostnadsutjämningsförslag som bidrar till att underlätta för de minsta kommunerna, men det löser inte allt. Det är viktigt att komma ihåg att den demografiska situationen fortsätter att förvärras för de små kommunerna och den nya kostnadsutjämningslösningen löser inte på något sätt det problemet. Det är därför på sin plats att fundera över hur den situationen kan hejdas eller vändas? Långsiktigt finns det behov av att vända trenden om hela landet ska kunna leva.

Sammantaget tillstyrker Länsstyrelsen i Norrbotten utredningens förslag.

Beslut i ärendet har fattats av landshövding Björn O. Nilsson efter föredragning av länsråd Johan Antti.